

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punctum Difficultatis 2. An ex præcisa ratione testimonii, semper fiat
assensus obscurus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82969)

lens; & tamen assensus evidens, non est assensus liber, nisi forte in causa, liberè se applicando ad cogitandum de motivis. Id non convincit. Nam assensus fidei, est assensus liber, etiam positâ evidentiâ, liber scilicet ad assentiendum certitudine summâ; quamvis positâ evidentiâ, non sit liber in ordine ad assentiendum aliquâ certitudine. Ratio, quia illa evidentiâ non est summa; est tamen aliqua; si non est summa, non necessitabit ad actum summè certum: quia autem est aliqua, necessitabit ad aliquem certum assensum. Jam autem fidei assensus, cum debeat esse certissimus, fit, ut cum non necessitet ad illum, evidentiâ, quæ non est summa; casu quo exhibeatur assensus certissimus, non exhibebitur propter illam evidentiâ, nisi liberè; siquidem evidentiâ minor maxima, non meretur assensum certissimum.

OBJICITUR Secundò cum Recent. Suar. Ex Principio seu medio evidente, sequitur Conclusio evidens. Sed huiusmodi Conclusio DEUS est trinus, sequitur ex medio evidente, nempe ex hoc, Quidquid DEUS dicit est verum. DEUS dicit se esse trinum. Ergo est evidens; ac proinde non potest esse assensus fidei.

RESPONSUM. Ex medio evidente, evidentiâ proportionatâ certitudini fidei, non posse sequi assensum fidei; licet possit sequi ex evidentiâ minori.

Idem medius terminus sic proponitur. Positâ evidentiâ Divinæ attestations, inferitur evidenter objectum attestatum, ita se habere, sicut à Deo revelatur. Ergò de illo non potest esse fides. Antecedens probatur: quia quidquid per necessariam sequelam ex præmissis evidentiis inferitur, evidens est. Sed positâ evidentiâ attestations, inferitur esse id, quod revelatur; idque per necessariam sequelam ut patet in hoc Syllogismo. Quidquid DEUS testatur evidenter, evidens est, ita esse in se. Sed DEUM esse trinum & unum, evidenter DEUS testatur. Ergò Deum esse trinum & unum, est evidens in se.

RESPONSUM. Habendam tunc, evidentiâ, sed componibilem cum fide: quia non est summa & proportionata certitudini fidei.

INSTAT idem. Fides non solum credit objectum revelatum. Sed etiam revelanti; idque probat Autoritate S. Thomæ. Sed quando revelans est evidens, non potest illi credi: nam evidens cum sit, non manet objectum fidei. Ergò evidentiâ testimonii, & veracitatis illius, tollit fidem.

RESPONSUM. Si constet de revelante, evidentiâ proportionata certitudini assensus, non poterit circa illum revelantem, esse fides. Secus si sit evidens, evidentiâ improporionatâ certitudini. Quæ omnia respiciunt hoc principium. Quia si aliquid sit evidens, evidentiâ pro-

portionatâ certitudini, debet ad fidem; ipsum illud motivum & certificabit, & evidens erit, adeoque non habebitur, unde petatur ratione motivi obscuritas fidei.

OBJICITUR Tertiò. Positâ evidentiâ Divinæ attestations, assensus ex illa proveniens, non resolveretur ultimò in solam Dei Autoritatem; sed potius in quandam notitiâ seu scientiâ à posteriori. Ergò non esset assensus ille fidei: quia hic, in solam Autoritatem Dei resolvitur; & si in aliud resolvitur; jam non est actus fidei: quia ad mutationem motivi formalis, necesse est mutari actum; præcipue quia assensus fidei, debet esse certissimus: certissimus autem non esset, si in Autoritatem DEI non resolveretur.

RESPONDETUR. Sicut quando antecedit actum fidei evidentiâ motivorum credibilitatis, in ipso actu fidei, & assentiendi modo, secundum quem ex imperio voluntatis elicitur actus certissimus, intervenit virtualiter hic actus, quo dicat intellectus, se non ob illa motiva assentiri objecto fidei; Sic etiam in præsentî, intervenit virtualis actus, quo dicat intellectus, se non ob illa motiva assentiri objecto fidei, intervenitque virtualis actus, quo dicit intellectus, se paratum esse assentiri, etiam non habitâ eâ evidentiâ, modo aliunde constet id Deum dixisse. Intervenire autem tunc talem actum virtualem. Ratio est: quia actus fidei est actus certissimus, & quia illum certissimum, non ob illam evidentiâ producit intellectus, ut repetitò dictum: hinc potius sequitur ipsum motivum certissimum, & virtualiter dicit, se non sistere in iis motivis, quæ non sunt certissima.

Punctum Difficultatis 2.

An ex præcisa ratione testimonii, semper fiat assensus obscurus?

Affirmat Vasquez, cui ait Lugo consentire Turrianum & Lorcam. Negat Lugo & Recentior: Suarez cit. num. 306.

DICENDUM est. Accipiendo testimonium non nisi formaliter, & præcisè in illo sistendo, semper assensus propter illud exhibitus, est obscurus.

PROBATUR Primò. Quia testimonium præcisè, ostendit quidem se esse connexum cum objecto; aliâs & testaretur objectum ut supponitur, & non testaretur: quia testari non aliud est, quam illud connecti cum objecto, sed non ostendit prædicata connexa inter se, ut inferius explicabitur. Ergò semper erit obscurus: illud enim omne obicium est, ejus prædicatorum connexionem in illo met ipso non advertimus.

PROBATUR Secundò. Pone quod demonstrari non possit, Deum esse veritatem primam in dicendo & cognoscendo: si pro motivo assumas Deum

Deum esse trinum, quia dixit se esse trinum, æquè obscurum hoc erit ante, nihilque indelucis & evidentiæ accipietur. Ergo apparet illam evidentiā, non peti ex solo præcisè testimonio.

PROBATUR Tertiò à pari. Constat mihi evidenter esse aliquem bonum Mathematicum; dicat mihi se habere hanc vel illam demonstrationem, quam tamen ego in illamet ipsa non capio; certè testimonium ejus, non faciet assensum meum de illa demonstratione evidentem; quia illa testificatio, non manifestat objectum ut est in se, connexionemque prædicatorum cum seipsis. Ergo & omne testimonium idem faciet, ex paritate rationis. Omnes hæ probationes fundantur vel maxime in hoc negativo principio. Non apparet, quæ præcisè testimonium manifestet objectum in illo met ipso: & tamen evidens notitia, debet attingere prædicata & connexionem illorum met secum.

Per hoc tamen negatur, quod materialiter accipiendo assensum fidei, possit dari simul evidentiā procedens ex alio motivo, de quo in Anamastica, & infra.

RESTAT adhuc explicare, quid hoc sit, rem esse evidentem per principia intrinseca & cur hanc intrinsecitatem non habeat Dei testimonium?

Nomine intrinseci principii non est hic accipiendum, id, quod est intrinsecum intrinsecitate constitutionis entis; aliās res, non possent nobis innotescere, nisi vel per genus & differentiam, vel per materiam & formam: cum tamen dentur & demonstrationes à posteriori seu per effectus, & à priori, v. g. per causam effectivam & ejus applicationem. Sed nomine intrinseci accipiendum est omne illud, quod pertinet ad esse; sive tanquam principium effectivum, vel applicatio principii, sive tanquam principium constitutivum, sive tanquam effectus & passio, quam sibi determinat illud esse. Quod autem nomine principii intrinseci, id venire debeat; suadetur imprimis: quia nihil est magis intrinsecum rei; quàm esse illius. Imò hoc solum esse, est intrinsecum. Porro ipsum esse supponit & involvit non solum sua intrinseca; sed etiam principia agendi: est enim esse propter operari. Supponit item causam efficientem, quæ terminum non alium habet nisi ipsum esse intrinsecum, supponit item effectus, passiones: &c. fit ergo ut assumere talia, ad aliquod esse notificandum, sit sumere aliquid intrinsecum; hoc est intrinsecè in illo met ipso manifestativum. Universaliterque nomine intrinseci venit: quod nexum prædicatorum, ipsius esse, in seipso, quā tali, ostendit. Suadetur idem à posteriori: quia quæcunq; vera demonstratio habetur de objecto, semper procedit ex aliquo illo genere nominatorum; hinc enim quando volo demonstrare, quidquid Deus dicit est verum,

accipio pro principio v. g. quod Deo debet competere omnis perfectio: in qua demonstratione assumitur aliquid intrinsecum Deo. Cum ergo testimonium divinum quā tale præcisè in ratione testimonii spectatum; neque sit principium rei effectivum, nec constitutivum, &c. hinc fit ut præcisè testimonium, non sit motivum intrinsecum. Denique, ut res nobis connexionem prædicati & subiecti, in objecto illo reperibilem; & non solam connexionem testimonii cum objecto: quia hæc connexio, solum manifestat, quod res sit manifestata: non autem manifestat connexionem prædicati & subiecti in se.

OBJICIT Primò Lugo. Si principium intrinsecum, sit illud, quod est intrinsecum in seipso, ut essentia vel passio: certum est non requiri hujusmodi principium ad evidentiā Conclusionis. Nam plures demonstrationes à priori, fiunt per causam efficientem. Si vero per principium intrinsecum, solum significatur aliquod medium, habens connexionem cum objecto Conclusionis, per aliquam habitudinem intrinsecam; talis habitudo reperitur, dum assentimur objecto, quia Deus dixit propter hunc Syllogismum. Omnis revelatio Dei est vera. Deus revelat Incarnationem. Ergo Incarnatio est vera.

RESPONDETUR. In assensu fidei materialiter accepto, haberi medium dicens connexionem cum objecto Conclusionis, idque per intrinsecam habitudinem, non tamen haberi in assensu fidei formaliter accepto. Materialiter tunc accipitur assensus fidei, quando accipitur assensus circa objectum fidei, licet non ex motivo fidei; seu ex ly *Deus dixit* formaliter accipitur assensus fidei: cum innititur præcisè ly *Deus dixit*. Porro in assensu fidei materialiter accepto, reperitur habitudo mediæ ad objectum eaque intrinseca; quia illi propositioni Omnis revelatio Dei est vera, præbatur assensus, propter ulterius motivum demonstrativum; ita ut rectè à posteriori colligi possit rem ita se habere: quia illam ita se habere Deus dixit. Jam autem in assensu fidei formaliter accepto, non reperitur intrinseca habitudo mediæ ad objecta: quia illi propositioni, Omnis revelatio Dei est vera, in assensu formali fidei, præbatur assensus, propter Ly: quia Deus dixit, & tamen ly *Deus dixit*, nihil omnino evidentiæ & claritatis adfert. Et sicut si detur Professor Mathematicæ, ut dictum, de quo constet evidenter moraliter, quod sit bonus Mathematicus; si dicat ipse diametrum quadrati esse majorem costâ quadrati, nihil evidentiæ accrescet; idque ex eo: quia motivum præcisum *dixit* non ostendit connexionem prædicatorum: si autem demonstraret idem, tum primum accrescet evidentiā; ita & in presenti. Ponē enim non demonstrari quod DEUS vera dicat & dicere de-

debeat; quid evidentia accrescet si dicat se verum dicere?

INSTAT Primò idem. Sicut ex vehementi operatione ignis, evidenter noscitur ejus applicatio, per demonstrationem à posteriori: sic etiam per similem demonstrationem, colligimus veritatem Incarnationis, ex revelatione clara, per intrinsecam & necessariam habitudinem, quam revelatio habet ad suum objectum.

RESPONDETUR. Revelationem habere habitudinem claram, quòd suum objectum manifestet; sed non ostendit clarè, innitendo ipsi ly Deus dixit, connexionem prædicatorum objecti, in illomet ipso.

INSTAT Secundò idem. Evidentia intellectualis, prout condistinguitur ab inevidentia, non potest in alio consistere, nisi in hoc, quòd intellectus convincatur ab ipso objecto, & necessiteretur ad assentiendum: sed quando deducitur Conclusio ex revelatione evidenti, convictus manet intellectus. Ergo.

RESPONSUM. Quando deducitur Conclusio ex revelatione evidenti, assumendo alia principia, in quæ tanquam in motiva non resolvitur fides, infertur evidenter objectum, & per medium, dicens saltem à posteriori, intrinsecam habitudinem medii cum objecto. Quod si assumuntur præcisè principia, in quæ resolvitur fides, non assumitur medium dicens intrinsecam habitudinem cum objecto, sic v. g. fitalicui ignota hæc propositio: Omnis revelatio DEI est vera: si probem illam per hoc, quia Deus dixit, omnem revelationem suam esse veram; æquè est ignota hæc propositio, hoc medio assumpto, ut erat ante; nec enim assumptum est quidquam, quod diceret intrinsecam habitudinem medii cum objecto. Quod si demonstras id aliunde, tum primùm assumes medium dicens intrinsecam habitudinem ad objectum, adeoque aliud clarum.

INSTAT Tertiò. Posito assensu evidenti utriusque Præmissæ, & notitiâ evidenti de bonitate illationis; veritas Conclusionis non potest manere simpliciter obscura. Ergo etiam posito, quod utraque Præmissa sit evidens; non manebit Conclusio obscura, alioquin intellectus, saltem secluso imperio voluntatis, posset dissentiri. Et certè, sicut ex vero non potest sequi nisi verum; sic ex evidentibus, non potest sequi nisi evidens.

RESPONDETUR. Ex dictis, negando scilicet quòd si assentiatur præmissis assensu formaliter fidei, & præcisè ex hoc motivo, quia Deus dixit, evidenter nos assentiri; licet aliunde, & non titulo fidei, possit haberi evidentia.

OBJICITUR Secundò. De facto dari potest actus qui sit ob testimonium, & tamen sit evidens: quia casu, quo sit evidens Deum aliquid dicere; erit ille actus propter dictionem Dei; & tamen erit evidens: si enim non esset evidens,

tunc & esset evidens illud Deum dicere, & non esset evidens: esset quidem evidens, ut supponitur; non esse autem: quia evidentem actum non principialet.

RESPONDETUR. Casu quo mihi sit evidens aliquid Deum dicere; erit ille actus evidens quoad hoc, quod hoc Deus dixerit; non erit tamen evidens evidentia clarificante connexionem prædicati cum subjecto. Unde distinguendæ sunt hæc duæ propositiones: Evidens est Deum dicere, quod sit trinus: & Evidens est Deum esse trinum, ex eo præcisè, quia Deus dicit; illa prior in dicto casu erit vera, posterior falsa. Ulteriùsque distinguendæ sunt evidentia. Una quæ sit intransitiva, & sui, de se; & alia transitiva quæ sit sui, & aliorum. Evidentia quæ habetur quòd hoc DEUS dicat, est evidentia sui & de se, sed non est evidentia sui & aliorum. Unde ulteriùs cum mihi evidens est testimonium; illud testimonium non est respectu sui extrinsecum, sed intrinsecum, adeoque non est illic evidentia, præcisè ratione alicujus extrinseci: neque enim testimonium de seipso restatur, sed manifestat se. Et tamen in præfenti quæritur de testimonio, non comparato ad seipsum, sed de comparato ad objectum.

INSTABIS. De facto in cælo videtur clarè objectum, & tamen non nisi ex præcisa ratione testimonii Divini.

RESPONDETUR. Negando antecedens. Videtur enim objectum, non ex præcisa ratione testimonii, sed quia stat simul cum visione, quæ visio est manifestativa prædicatorum intrinsecorum, & veritatis, ut est in se.

OBJICIT Tertiò Recent. Suar. Veracitas Divina est medium intrinsecum rei dictæ. Quod ipsum probatur. Quia veracitas Divina includit duo: Veritatem in cognoscendo, & Veritatem in dicendo. Jam autem veritas in dicendo & cognoscendo, habet intrinsecam connexionem cum re dicta. Veritas enim in cognoscendo, cum sit cognitio rei revelatæ, est quædam illius representatio: ac proinde habet intrinsecam connexionem cum representato: Veritas etiam in dicendo, cum sit virtus naturalis; habet necessariam connexionem cum objecto.

RESPONDETUR. Veracitatem divinam esse medium intrinsecum, saltem à posteriori rei noscendæ. In quantum illa ulteriùs demonstrari potest; sed non ex præcise prædicato testimonii.

Punctum Difficultatis 3.

An Fides stet cum visione beatifica?

NON est quaestio: An de facto fides stet cum visione beata. Consentiunt enim Theologi de facto visionem beatam non stare cum fide ex 1. ad Corinth. 30. ubi dicit Nos nunc videre in speculo, & in ægminate; tunc autem facie ad faciem: & tunc evacuabitur inquit quod imper-